

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την «Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου περί διατήρησης των αλιευτικών πόρων μέσω τεχνικών μέτρων»

COM(2008) 324 τελικό — 2008/0112 (CNS)

(2009/C 218/09)

Στις 16 Ιουλίου 2008, και σύμφωνα με το άρθρο 37 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την

«Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου περί διατήρησης των αλιευτικών πόρων μέσω τεχνικών μέτρων»

Το ειδικευμένο τμήμα «Γεωργία, ανάπτυξη της υπαίθρου, περιβάλλον», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 28 Ιανουαρίου 2009, με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. SARRÓ IPARRAGUIRRE.

Κατά την 451η σύνοδο ολομέλειάς της, που πραγματοποιήθηκε στις 25 και 26 Φεβρουαρίου 2009 (συνεδρίαση της 25ης Φεβρουαρίου 2009), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 170 ψήφους υπέρ, μία ψήφο κατά και 4 αποχές, την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Συμπεράσματα

1.1 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η απλούστευση που προβλέπεται στην πρόταση κανονισμού είναι απαραίτητη. Ωστόσο, κρίνει ότι δεν πρόκειται μόνο για απλούστευση, διότι η Επιτροπή εισάγει επίσης τροποποιήσεις στα ισχύοντα τεχνικά μέτρα με σκοπό την εναρμόνιση.

1.2 Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι πριν από τη σχεδιαζόμενη εναρμόνιση πρέπει οπωσδήποτε να τροποποιηθούν ορισμένα τεχνικά μέτρα και, επομένως, πρέπει να πραγματοποιηθούν επιστημονικές, βιολογικές και κοινωνικοοικονομικές μελέτες.

1.3 Δεδομένου του τεχνικού χαρακτήρα των προβλεπόμενων μέτρων που περιλαμβάνονται στην πρόταση κανονισμού, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι δεν πρέπει να διατυπώσει την άποψή της σχετικά με τις προτάσεις τροποποίησης έως ότου διενεργηθούν οι μελέτες αυτές. Φρονεί, επίσης, ότι η αποτελεσματικότητα των νέων τεχνικών μέτρων θα πρέπει να αξιολογηθεί προηγουμένως από επαγγελματίες αλιείς, τόσο επί του σκάφους όσο και στους τόπους αλιείας.

1.4 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι όλα τα τεχνικά μέτρα πρέπει να συμπληρωθούν σε αυτόν τον κανονισμό του Συμβουλίου, ώστε να αποτραπεί το ενδεχόμενο να περιληφθούν μερικά από αυτά σε μεταγενέστερους κανονισμούς της Επιτροπής.

1.5 Η ΕΟΚΕ συμφωνεί πλήρως με την πρόταση της Επιτροπής σχετικά με την περιοδική αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των τεχνικών μέτρων.

2. Εισαγωγή

2.1 Η πρόταση αποσκοπεί στην απλούστευση και στην περιφερειοποίηση του ισχύοντος ρυθμιστικού πλαισίου όσον αφορά τη διατήρηση των αλιευτικών πόρων μέσω τεχνικών μέτρων.

2.2 Με την εν λόγω απλούστευση αντικαθίστανται οι κανονισμοί (ΕΚ) αριθ. 850/98 του Συμβουλίου και αριθ. 2549/2000 του Συμβουλίου από την υπό εξέταση πρόταση κανονισμού.

2.2.1 Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 850/98 του Συμβουλίου της 30ής Μαρτίου 1998 ορίζει τους κανόνες για τη διατήρηση των αλιευτικών πόρων μέσω τεχνικών μέτρων προστασίας των νεαρών θαλάσσιων οργανισμών.

2.2.2 Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2549/2000 του Συμβουλίου, της 17ης Νοεμβρίου 2000, θεσπίζει πρόσθετα τεχνικά μέτρα για την αποκατάσταση του αποθέματος του γάδου (*Gadus morhua*) στη Θάλασσα της Ιρλανδίας.

2.2.3 Ακόμη, η πρόταση επηρεάζει άλλους πέντε κανονισμούς: τους αριθ. 2056/2001, αριθ. 254/2002, αριθ. 494/2002, αριθ. 2015/2006 και αριθ. 40/2008, ενώ αναμένεται επίσης να επηρεάσει και το Παράρτημα ΙΙΙ του ετήσιου κανονισμού για τα ΤΑC/Ποσοστώσεις.

2.3 Η νέα πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου που υποβάλλει η Επιτροπή δίνει συνέχεια:

2.3.1 στο αίτημα που απηύθυνε το Συμβούλιο προς την Επιτροπή τον Ιούνιο του 2004 όσον αφορά την ανάδωρηση των τεχνικών μέτρων διατήρησης των αλιευτικών πόρων στον Ατλαντικό και τη Βόρεια Θάλασσα με στόχο την απλούστευση και τη συνεκτίμηση των περιφερειακών χαρακτηριστικών και

2.3.2 στο σχέδιο δράσης της Επιτροπής που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο τον Απρίλιο του 2006 όσον αφορά την απλούστευση της κοινοτικής νομοθεσίας, το οποίο αναφέρει ότι ενδείκνυται να ενσωματωθούν σε έναν κανονισμό όλα τα τεχνικά μέτρα που περιέχονται σε διαφορετικούς κανονισμούς, συμπεριλαμβανομένου του ετήσιου κανονισμού σχετικά με τις αλιευτικές δυνατότητες και τα σχέδια αποκατάστασης για ορισμένα αποθέματα.

2.4 Συνεπώς, η πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου που υποβάλλει η Επιτροπή θεσπίζει τα τεχνικά μέτρα που θα ισχύουν για τις ζώνες του Βορειοανατολικού Ατλαντικού, του Κεντροανατολικού Ατλαντικού και των υδάτων στα ανοικτά των ακτών των Διαμερισμάτων της Γαλλικής Γουιάνας, της Μαρτινίκας, της Γουαδελούπης και της Reunion, τα οποία υπάγονται στην αποκλειστική κυριαρχία ή δικαιοδοσία της Γαλλίας. Εξαιρούνται από την εν λόγω πρόταση κανονισμού τα τεχνικά μέτρα που αφορούν τη Βαλτική Θάλασσα και τη Μεσόγειο, δεδομένου ότι διέπονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2187/2005 του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 2005 για τη Βαλτική Θάλασσα και από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1967/2006 για τη Μεσόγειο Θάλασσα.

2.5 Η πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου θα εφαρμόζεται στην εμπορική και στην ερασιτεχνική αλιεία, στη διατήρηση επί του σκάφους, στη μεταφόρτωση και στην εκφόρτωση αλιευτικών πόρων, όταν οι δραστηριότητες αυτές διεξάγονται σε κοινοτικά ή σε διεθνή ύδατα των προσδιοριζόμενων αλιευτικών ζωνών του Ατλαντικού Ωκεανού από κοινοτικά ή εθνικά αλιευτικά σκάφη των κρατών μελών, με την επιφύλαξη της πρωταρχικής ευθύνης του κράτους σημαίας.

2.6 Το πεδίο εφαρμογής συμπληρώνεται με την εφαρμογή του κανονισμού στην αποθήκευση, την επίδειξη ή την προσφορά για πώληση αλιευτικών προϊόντων τα οποία έχουν αλιευθεί σε αυτές τις αλιευτικές ζώνες, καθώς και στην εισαγωγή αλιευτικών προϊόντων τα οποία έχουν αλιευθεί σε άλλες ζώνες από αλιευτικά σκάφη τρίτων χωρών και δεν συμμορφώνονται με το ελάχιστο μέγεθος εκφόρτωσης έμβιων υδάτινων οργανισμών που ορίζει η πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου.

2.7 Επιπλέον των τεχνικών μέτρων για τη διατήρηση των αλιευτικών πόρων που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 850/98, η πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου ενσωματώνει το σύνολο των σχεδίων αποκατάστασης και διαχείρισης και των μακροπρόθεσμων σχεδίων για τους αλιευτικούς πόρους κοινοτικού ενδιαφέροντος, δηλαδή για τα περισσότερα αποθέματα γάδου στα κοινοτικά ύδατα, δύο αποθέματα μερλούκιου, δύο αποθέματα καραβίδας, δύο αποθέματα γλώσσας και τα αποθέματα χωματίδας και γλώσσας στη Βόρειο Θάλασσα, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα την τροποποίηση ή/και ενίσχυση των όρων που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 850/98.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι πρόκειται για μια πρόταση κανονισμού εξαιρετικά τεχνικού χαρακτήρα. Η απλούστευση είναι απαραίτητη και συνάδει με τα μέτρα που ενέκρινε η ΕΟΚΕ στη γνωμοδότησή της σχετικά με το σχέδιο δράσης για την απλούστευση της κοινοτικής νομοθεσίας. Ωστόσο, δεν πρόκειται μόνο για απλούστευση, διότι η Επιτροπή εισάγει τροποποιήσεις στην ισχύουσα νομοθεσία με σκοπό την εναρμόνιση και επιδιώκει να λάβει υπόψη τις περιφερειακές διαφορές με τη θέσπιση ειδικών διατάξεων για καθεμία από τις «ζώνες των Περιφερειακών Γνωμοδοτικών Συμβουλίων (ΠΓΣ)». Η περιφερειοποίηση αυτή θα επιφέρει επίσης αλλαγές στην ισχύουσα νομοθεσία.

3.2 Η Επιτροπή προβλέπει ότι η παρούσα πρόταση κανονισμού θα ορίσει τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές για όλες τις ζώνες αλιείας και διάφοροι μεταγενέστεροι κανονισμοί της Επιτροπής θα ρυθμίσουν τις καθαρά τεχνικές πτυχές περιφερειακού χαρακτήρα σύμφωνα με τη διαδικασία της «επιτροπολογίας».

3.3 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι, αν και είναι απαραίτητο να ρυθμιστούν τα τεχνικά μέτρα με συνεκτίμηση των ιδιαιτεροτήτων των διαφόρων περιφερειών της ΕΕ, η ακολουθούμενη προσέγγιση δεν είναι η πλέον κατάλληλη και κρίνει προτιμότερο να συμπεριληφθούν όλα τα μέτρα σε αυτόν τον κανονισμό του Συμβουλίου αντί να περιληφθούν σε μεταγενέστερους κανονισμούς της Επιτροπής.

3.4 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι, με τον τρόπο αυτό, τα τεχνικά μέτρα θα προσαρμοστούν καλύτερα στο πλαίσιο της νέας αλιευτικής πολιτι-

κής που υιοθετήθηκε το 2002, ιδίως όσον αφορά τα Περιφερειακά Γνωμοδοτικά Συμβούλια (ΠΓΣ) τα οποία θεσπίστηκαν με απόφαση του Συμβουλίου της 19^{ης} Ιουλίου 2004, και τη συνεκτίμηση περιβαλλοντικών πτυχών όπως η προστασία των θαλάσσιων ενδιαιτημάτων ή η μείωση των απορρίψεων, μέτρα που εφαρμόζονται ειδικά σε περιφερειακή βάση, σύμφωνα με τις ζώνες των Περιφερειακών Γνωμοδοτικών Συμβουλίων (ΠΓΣ).

3.5 Για να αποφευχθούν τα λάθη του παρελθόντος, η ΕΟΚΕ φρονεί ότι η αποτελεσματικότητα των νέων τεχνικών μέτρων θα πρέπει να αξιολογηθεί πριν από την έγκρισή τους από επαγγελματίες αλιείς, τόσο επί του σκάφους όσο και στους τόπους αλιείας.

3.6 Δεδομένης της πολυπλοκότητας του κειμένου και των προτεινόμενων τεχνικών μέτρων, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η πρόταση κανονισμού θα πρέπει να περιλαμβάνει παράρτημα με διαγράμματα που διευκολύνουν την κατανόησή της.

4. Ειδικές παρατηρήσεις

4.1 Η πρόταση κανονισμού ενσωματώνει τεχνικά μέτρα που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα στόχων και, ιδιαίτερα, την προστασία των ιχθυδίων, κυρίως με τον περιορισμό της αλιεύσής τους, π.χ. μέσω μέτρων για τη βελτίωση της επιλεκτικότητας των αλιευτικών εργαλείων ή για τον καθορισμό εποχών/περιοχών απαγόρευσης. Άλλα μέτρα αποσκοπούν στην προστασία ορισμένων ειδών ή οικοσυστημάτων μέσω του περιορισμού της αλιευτικής προσπάθειας, για παράδειγμα μέσω απαγορεύσεων ορισμένων ζωνών, ενώ μια άλλη μεγάλη δέσμη μέτρων επιδιώκει τον περιορισμό των απορρίψεων ιχθύων.

4.2 Πέραν του προσδιορισμού του πεδίου εφαρμογής, η πρόταση κανονισμού περιλαμβάνει όλες τις διατάξεις σχετικά με το ελάχιστο μέγεθος εκφόρτωσης για κάθε είδος έμβιων υδρόβιων πόρων. Σε σχέση με το πεδίο εφαρμογής της πρότασης και τη συμπερίληψη των εισαγωγών, η ΕΟΚΕ θα ήθελε να διευκρινιστεί τι θα γίνεται σε περίπτωση που τα νόμιμα ελάχιστα μεγέθη των εισαγόμενων προϊόντων είναι μικρότερα από εκείνα που ισχύουν στην ΕΕ. Το λογικό για την ΕΟΚΕ θα ήταν να μην μπορούν να διατίθενται προς πώληση στην ΕΕ αλιευτικά προϊόντα τρίτων χωρών με μέγεθος μικρότερο από το κοινοτικό.

4.3 Τα αλιευτικά εργαλεία απαριθμούνται με εξαιρετική λεπτομέρεια και για καθένα από αυτά καθορίζονται οι ελάχιστες διαστάσεις για την τράτα και τον σάκο της τράτας, το μέγιστο βάθος πόντισης, καθώς και οι απαγορεύσεις χρήσης σάκου τράτας σε μεγέθη ή μορφές που διαφέρουν από ό,τι έχει καθοριστεί, δηλαδή όταν ο αριθμός των ίσου μεγέθους ματιών γύρω από οποιαδήποτε περιφέρεια του σάκου αυξάνεται από το εμπρόσθιο άκρο προς το οπίσθιο άκρο ή όταν οι σάκοι δεν έχουν κατασκευαστεί με τα επιτρεπόμενα υλικά ή στο επιτρεπόμενο πάχος.

4.4 Η ΕΟΚΕ θεωρεί κατάλληλη και απαραίτητη την απλούστευση που σχεδιάζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ωστόσο, εκτιμά ότι πριν από την απόπειρα εναρμόνισης, η οποία αποτελεί στόχο προς πραγματοποίηση και προϋποθέτει τροποποιήσεις ορισμένων τεχνικών μέτρων, πρέπει να πραγματοποιηθούν επιστημονικές, βιολογικές και κοινωνικοοικονομικές μελέτες.

4.5 Συνεπώς, δεδομένου του εξαιρετικά τεχνικού χαρακτήρα των προβλεπόμενων μέτρων που περιλαμβάνονται στην πρόταση κανονισμού, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι δεν πρέπει να διατυπώσει την άποψή της σχετικά με τις προτάσεις τροποποίησης έως ότου διενεργηθούν οι μελέτες αυτές.

4.6 Οι έμβιοι υδάτινοι οργανισμοί που αλιεύονται μη έχοντας το καθορισμένο απαιτούμενο μέγεθος δεν πρέπει να διατηρούνται επί του σκάφους ή να μεταφορτώνονται, να εκφορτώνονται, να μεταφέρονται, να αποθηκεύονται, να πωλούνται, να επιδεικνύονται ή να προσφέρονται για πώληση, αλλά πρέπει να απορρίπτονται αμέσως πάλι στη θάλασσα. Η ΕΟΚΕ εφιστά την προσοχή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στον αντίκτυπο που μπορεί να έχει αυτή η διάταξη για τις απορρίψεις. Φαίνεται αντιφατικό, από τη μία πλευρά, να επιδιώκεται η απαγόρευση των απορρίψεων και, από την άλλη, να απαγορεύεται να διατηρηθούν επί του σκάφους ορισμένα αλιεύματα.

4.7 Η ΕΟΚΕ εκφράζει, επίσης, την ανησυχία της για τις ενδεχόμενες επιπτώσεις του κανόνα «ένα δίχτυ». Η Επιτροπή θα πρέπει να λάβει υπόψη της ότι, στις περιπτώσεις αλιείας πολλαπλών ειδών, όπου είναι απαραίτητο να χρησιμοποιηθούν περισσότερα δίχτυα, οι αλιείς θα πρέπει να επιστρέφουν στο λιμάνι για αλλαγή αλιευτικού εργαλείου συχνότερα από ό,τι σήμερα, με αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους εκμετάλλευσης, η οποία θα πλήξει την ήδη περιορισμένη αποδοτικότητα των στόλων.

4.8 Η πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου ορίζει ότι εάν η αλιεύομενη ποσότητα ιχθύων που δεν έχουν το απαιτούμενο μέγεθος υπερβαίνει το 10 % των αλιευμάτων σε κάθε ανάσυρση, το σκάφος πρέπει να μετακινείται σε απόσταση μεγαλύτερη των πέντε ή των δέκα ναυτικών μιλίων από την αρχική ζώνη αλιείας, ανάλογα με τις διαστάσεις των επιτρεπόμενων ματιών για κάθε είδος, και κατά τη διάρκεια όλης της επόμενης ανάσυρσης να παραμείνει σε ελάχιστη απόσταση πέντε ή δέκα ναυτικών μιλίων σε σχέση με τη θέση από την οποία έγινε η προηγούμενη ανάσυρση.

4.9 Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ανησυχία της για το μέτρο αυτό, δεδομένου ότι η Επιτροπή, γενικεύοντας, δεν λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες των διαφόρων περιοχών και των διαφόρων τύπων αλιείας· το γεγονός αυτό μπορεί να οδηγήσει σε περιπτώσεις νομικής αβεβαιότητας, για τον πρόσθετο λόγο ότι δεν διευκρινίζεται εάν πρόκειται για επιδιωκόμενα ή για παρεμπίπτοντα αλιεύματα. Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι η εφαρμογή μέτρων άλλου τύπου, όπως ο καθορισμός εποχών/περιοχών απαγόρευσης, μπορεί να επιφέρει πιο θετικά αποτελέσματα από ό,τι η πρόταση.

4.10 Με πρωτεύοντα στόχο την προστασία του περιβάλλοντος, απαγορεύεται η αλιείση, η διατήρηση επί του σκάφους, η μεταφόρτωση, η αποθήκευση, η εκφόρτωση, η πώληση, η επίδειξη ή η προσφορά για πώληση θαλάσσιων οργανισμών με μεθόδους που συνεπάγονται τη χρήση εκρηκτικών, δηλητηριωδών ή ναρκωτικών ουσιών ή ηλεκτρικού ρεύματος ή τη χρήση οποιουδήποτε είδους βλημάτων. Επίσης, απαγορεύεται η πραγματοποίηση επί του αλιευτικού σκάφους κάθε φυσικής ή χημικής επεξεργασίας των ιχθύων για την παραγωγή ιχθυαλεύρου ή ιχθυελαίου ή η μεταφόρτωση αλιευμάτων ιχθύων μεταξύ σκαφών για τους εν λόγω σκοπούς.

4.11 Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για την επιβολή αυτών των μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος που είναι απόρροια της εφαρμογής της νέας Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής του 2002 και καλεί την Επιτροπή να φροντίσει για την αυστηρή εφαρμογή όλων αυτών των μέτρων στο σύνολο του κοινοτικού αλιευτικού στόλου.

4.12 Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με τις διαδικασίες που προτείνει η Επιτροπή για την έγκριση έκτακτων μέτρων διατήρησης που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη και αφορούν το σύνολο των κοινοτικών αλιευτικών σκαφών ή των μέτρων που εφαρμόζονται αποκλειστικά στα αλιευτικά σκάφη που φέρουν τη σημαία τους.

4.13 Επίσης, η ΕΟΚΕ κρίνει σκόπιμο να δύνανται τα κράτη μέλη ή/και τα Περιφερειακά Γνωμοδοτικά Συμβούλια να υποβάλουν προτάσεις στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τη θέσπιση σχεδίων με στόχο τη μείωση ή την εξάλειψη των απορρίψεων ιχθύων στη θάλασσα και τη βελτίωση της επιλεκτικότητας των αλιευτικών εργαλείων.

4.14 Η ΕΟΚΕ επικροτεί επίσης το γεγονός ότι η πρόταση κανονισμού δεν θα εφαρμόζεται σε αλιευτικές δραστηριότητες που διεξάγονται αποκλειστικά για τον σκοπό επιστημονικών ερευνών κατόπιν έγκρισης του κράτους μέλους σημαίας. Ωστόσο, δεν κρίνει απαραίτητο να γίνεται δεκτός στο σκάφος ένας παρατηρητής από το παράκτιο κράτος μέλος όταν διεξάγονται αλιευτικές δραστηριότητες στα ύδατά του για τον σκοπό επιστημονικών ερευνών.

4.15 Τέλος, εγκαινιάζεται μία αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των τεχνικών μέτρων, η οποία δεν υπήρχε προηγουμένως και έχει την πλήρη υποστήριξη της ΕΟΚΕ. Η αξιολόγηση θα πραγματοποιείται ανά πενταετία και, με βάση τα στοιχεία που θα περιλαμβάνονται στο σχετικό έγγραφο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα προτείνει στο Συμβούλιο το σύνολο των απαραίτητων τροποποιήσεων που πρέπει να επέλθουν.

Βρυξέλλες, 25 Φεβρουαρίου 2009.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Mario SEPI